

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت کشور
ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۶/۱۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دستگاه‌های اجرایی عضو آن و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تبصره (۳) ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - و اصلاحات بعدی آن، آیین‌نامه اجرایی شناسه‌های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی شناسه‌های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

- ماده ۱-** در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف - قانون:** قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن.
- ب - ستاد:** ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.
- پ - وزارت:** وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ت - نظام ملی:** نظام ملی طبقه‌بندی کالا و خدمات شناسه کالا و خدمات، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۸۵۹۶/ت/۳۷۱۷۹ ک مورخ ۱۳۸۶/۲/۱۱ که صرفاً به منظور تهیه شناسنامه کالا و طبقه‌بندی کالاها مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.
- ث - عناصر توصیفی کالا:** عناصر و خصوصیات ماهوی و شکلی کالا (فیلدهای توصیفی) از قبیل جنس، نوع، رنگ، ابعاد، وزن، طرح، مدل، تولیدکننده، کشور سازنده، نام تجاری و نوع کاربری آن که در تشریح تجاری کالا مؤثر می‌باشند.
- تبصره -** وزارت موظف است عناصر توصیفی کالا را با همکاری ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد دستگاه‌هایی که بر طبق قوانین در قبال تولید، واردات، حمل و نگهداری و عرضه کالا دارای وظایف و اختیاراتی هستند، تعیین نماید.
- ج - شناسنامه کالا:** مجموعه‌ای از عناصر توصیفی کالا که جهت توصیف مشخصات و ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا در چارچوب همسان تجمیع می‌شوند و شناسه کالا، شناسه یکتای این مجموعه از اطلاعات است.
- تبصره -** بخشی از اقلام اطلاعاتی در شناسنامه کالا به سایر طبقه‌بندی‌ها از قبیل سامانه هماهنگ شده (HS) طبق تعریف بند (ژ) ماده (۱) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - ، استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، طبقه‌بندی محوری محصول (CPC) و

سامانه جهانی نام گذاری تجهیزات پزشکی (UMDNS)، طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (SITC) و همچنین سامانه ثبت شناسه شیء (OID) اختصاص دارد.

چ - زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که پس از تولید یا واردات کالا تا تحویل آن به مصرف کننده نهایی در امر خرید، فروش، حمل و نگهداری کالا فعالیت نموده و مطابق ضوابط این آیین نامه مسئول انجام بخشی از فعالیت های مرتبط با رهگیری کالا هستند.

ماده ۲- وزارت موظف است:

الف - حسب مورد با همکاری دستگاه های تخصصی مربوط و بهره گیری از اطلاعات نظام ملی نسبت به تهیه شناسنامه کالا و تخصیص شناسه برای تمامی کالاها بر اساس اولویت ها و زمان بندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه اقدام نموده و نظام جامع طبقه بندی کالا را تشکیل دهد.

تبصره ۱- فرایند اجرایی تهیه شناسنامه کالا باید به نحوی باشد که عناصر شناسنامه های تولید شده تحت عنوان پروژه ایران کد موضوع قوانین و مقررات مربوط، قابل استفاده در طرح جدید باشد.

تبصره ۲- تکمیل محتوای عناصر شناسنامه کالا توسط مشمولین طرح انجام می شود.

ب- امکان ثبت اطلاعات شناسنامه کالا و دریافت شناسه کالا را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید.

ماده ۳- تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا طبق اولویت ها و زمان بندی زیر انجام می شود:

ردیف	گروه های کالایی	مهلت تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا
الف	۱- دارو (اعم از انسانی و حیوانی)، مکمل های دارویی و غذایی، ملزومات و تجهیزات پزشکی، فرآورده های آرایشی و بهداشتی، مواد خوراکی و آشامیدنی، فرآورده های زیستی (بیولوژیک) ۲- تلفن همراه و سایر تجهیزات ارتباطی با قابلیت نصب سیم کارت ۳- دخانیات	دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
ب	۱- لوازم خانگی برقی با اولویت تلویزیون، یخچال، فریزر، کولرگازی و اسپلت، ماشین لباسشویی و ظرفشویی، مایکرو و جاروبرقی ۲- قطعات مصرفی و یدکی وسایل نقلیه ۳- فرآورده ها و مشتقات نفتی و گازی و پتروشیمیایی ۴- طلا، اعم از شمش و مسکوکات و مصنوعات زینتی ۵- منسوجات و پوشاک ۶- اسباب بازی ۷- دام زنده، گوشت سفید و قرمز	چهار ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
پ	محصولات اساسی کشاورزی محدود به گندم، برنج، جو، ذرت، دانه های روغنی، چای، کنجاله، روغن، شکر و کود شیمیایی، سموم و بذرها و سایر گروه های کالایی	شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه. مصادیق سایر گروه های کالاهایی در مقاطع شش ماهه پس از ابلاغ این آیین نامه به پیشنهاد وزارت و دریافت نظرات ستاد و حسب مورد دستگاه های ذی ربط تعیین می گردد، به گونه ای که ظرف سه سال تمامی کالاهای موجود شناسه دار و ابلاغ شوند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

ماده ۴- به محض آماده شدن شناسنامه کالا و بستر تخصیص شناسه کالا مراتب از سوی وزارت ابلاغ و دستگاه های ذی ربط مکلفند ظرف سه ماه نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

ماده ۵- مشمولین دریافت شناسه کالا اعم از واردکنندگان و تولیدکنندگان موظفند بر اساس اولویت ها و زمان بندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه و در چارچوب آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت ۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳، نسبت به تکمیل اطلاعات شناسنامه کالاهای خود در سامانه جامع تجارت و دریافت گواهی الکترونیکی شناسه کالا اقدام نمایند. تبصره - در مواردی که کالا دارای شناسه کالای بین المللی از جمله "شماره جهانی قلم تجاری (GTIN)" باشد، ضمن تهیه شناسنامه کالا، این شناسه یا شناسه ها به عنوان شناسه کالا استفاده می شود.

ماده ۶- اگر کالا به صورت بخشی از یک بسته کالایی قرار گیرد، مشمول ترتیبات مندرج در این آیین نامه می باشد.

ماده ۷- نحوه دریافت شناسه کالا برای کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه تولید یا وارد کشور شده و توسط تولیدکنندگان، توزیع کنندگان، فروشندگان و یا سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و امثال آن توزیع، نگهداری یا عرضه می شوند، طبق دستورالعملی است که ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه تصویب می شود.

ماده ۸- یک ماه پس از لازم الاجرا شدن شناسه کالا، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به دریافت و ثبت گواهی ها و شماره شناسه کالا از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل نماید.

ماده ۹- تمامی دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - موظفند خریدهای خود را بر اساس شناسه کالا انجام دهند.

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت این معاملات را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) بر اساس شناسه کالا فراهم نماید.

ماده ۱۰- به منظور تعیین مصادیق شناسه های کالا و تطبیق نظامهای طبقه بندی های کالا، وزارت با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران، ستاد و دستگاه تخصصی مربوط، ساختار شناسه کالای موجود در سامانه شناسه کالا و شناسه های مورد استفاده در گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه ها را بررسی و مطابقت می نماید.

ماده ۱۱- گروه های کالایی موضوع ماده (۳) این آیین نامه ظرف یک سال پس از ابلاغ هر گروه بر اساس ماده مذکور، مشمول اجرای طرح شناسه رهگیری می شوند.

تبصره - به تفکیک هر گروه کالایی کارگروهی متشکل از نمایندگان تام الاختیار وزارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه های مرتبط با آن گروه کالایی به ریاست وزارت تشکیل و دستورالعمل اجرایی از جمله ساختار شناسه رهگیری،

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

نحوه همکاری و اشتراک گذاری دستگاه‌ها، روش شناسه گذاری و چگونگی تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، نحوه استعلام، شیوه پاسخگویی به استعلامات مردمی و دستگاه‌های نظارتی و زنجیره تأمین در خصوص هر گروه کالایی و همچنین سطح دسترسی به اطلاعات شناسه رهگیری برای استعلام کنندگان تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۲- وزارت موظف است امکان ثبت شناسه رهگیری و دریافت گواهی الکترونیکی را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید و یکتا بودن شناسه‌های رهگیری را در سطح تمامی کالاهای مشمول تضمین نماید.

ماده ۱۳- واردکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای مشمول موظفند طبق زمانبندی و اولویت‌بندی‌ها و بر اساس ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه نسبت به ایجاد شناسه‌های رهگیری کالاهای خود اقدام و در سامانه جامع تجارت ثبت نموده و گواهی الکترونیکی دریافت نمایند. واردکنندگان و تولیدکنندگان مذکور می‌توانند به جای ایجاد شناسه رهگیری توسط خود، از شناسه‌هایی که توسط سامانه جامع تجارت ایجاد می‌شود، استفاده نمایند.

تبصره - ایجاد و تخصیص شناسه رهگیری برای کالاهای موضوع مواد (۵۵) و (۵۶) قانون که مشمول این آیین‌نامه قرار گیرند و همچنین چگونگی نصب یا درج آن بر روی کالاهای مذکور، طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۴- تعیین تکلیف کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که قبل از تاریخ شمول، تولید یا وارد کشور شده‌اند و نحوه تخصیص شناسه رهگیری به آنها طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۵- وزارت موظف است سامانه رهگیری کالا را به صورت یکپارچه با سامانه جامع تجارت ایجاد و راه‌اندازی نماید. این سامانه باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که حسب مورد قابلیت ثبت یا دریافت اطلاعات تولید، واردات، صادرات، حمل، انبارش، فروش و اسقاط کالا از سامانه‌های مربوط را داشته باشد و بتواند در خصوص اطلاعات کالا و رهگیری مکانی و مالکیتی، به استعلام‌های خریداران، اعضای زنجیره تأمین، دستگاه‌های کاشف و بازرسان در هر نقطه از زنجیره تأمین در داخل کشور به صورت متمرکز پاسخ دهد.

ماده ۱۶- رهگیری کالاهای مشمول از بدو ورود یا تولید تا سطح عرضه، مطابق ترتیبات زیر توسط وزارت و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی و به صورت هماهنگ با سامانه‌های موضوع آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز صورت می‌پذیرد:

الف - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است قبل از ترخیص کالاهای تجاری مشمول، نسبت به دریافت گواهی الکترونیکی و شناسه‌های رهگیری از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل کند.

ب - واردکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای مشمول موظفند هنگام حمل کالا از مبادی گمرکی یا تولیدی، اطلاعات شناسه‌های رهگیری مربوط را که در سامانه جامع تجارت ثبت شده در اختیار

شرکت‌های حمل و نقل قرار دهند و همچنین موظفند طبق ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه، نسبت به نصب یا درج شناسه اقدام نمایند.

پ - دستگاه‌های متولی سامانه‌های حمل و نقل موظفند در خصوص حمل کالاهای مشمول، ثبت شناسه‌های رهگیری از سوی شرکت‌های حمل و نقل را در سامانه حمل و نقل مربوط الزامی ننموده و قبل از صدور اسناد حمل، از سامانه رهگیری کالا استعلام سیستمی نمایند و از صدور اسناد حمل برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره ۱ - شرکت‌های حمل و نقل موظفند برای حمل کالاهای مشمول، شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهارشده توسط متقاضی را از متقاضیان حمل دریافت نموده و در سامانه جامع حمل و نقل مربوط ثبت نمایند و از حمل محموله‌هایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

تبصره ۲ - اشخاصی که مستقلاً به حمل و نقل درون شهری و بین شهری کالا مبادرت می‌نمایند موظفند نسبت به دریافت بارنامه از شرکت‌های حمل و نقل یا سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اقدام نمایند.

ت - وزارت موظف است در خصوص انبارش کالاهای مشمول، ثبت شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهارشده توسط متقاضی را در سامانه جامع انبارها الزامی ننموده و قبل از صدور قبض انبار، از سامانه رهگیری استعلام سیستمی نماید و از صدور قبض انبار برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره - انباردارها به استثنای اماکن گمرکی در خصوص کالاهای وارداتی، موظفند برای انبارش کالاهای مشمول، شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهارشده توسط متقاضی را از متقاضیان انبارش دریافت نموده و در سامانه جامع انبارها ثبت نمایند و از انبارش کالاهایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

ث - وزارت موظف است در سامانه جامع تجارت امکان انتقال مالکیت کالاها بر اساس شناسه‌های رهگیری را فراهم نماید.

تبصره - هرگونه انتقال مالکیت کالاهای مشمول طرح باید توسط سامانه‌های مربوط به همراه شماره شناسه رهگیری کالا ثبت شده و برای سامانه رهگیری از طریق سامانه جامع تجارت ارسال شود.

ماده ۱۷ - اعضای زنجیره تأمین و خریداران کالاهای مشمول و همچنین مأموران دستگاه‌های کاشف موضوع ماده (۳۶) قانون می‌توانند شناسه رهگیری کالا را از سامانه رهگیری استعلام نمایند. سامانه رهگیری در پاسخ، مشخصات ماهیت کالا، مالکیت و موقعیت ثبت شده در سامانه را اعلام می‌نماید. هرگونه مغایرت بین اطلاعات استعلام با مشخصات کالا نشان‌دهنده احتمال قاچاق، تقلبی یا فاقد مجوز بودن کالای مربوط است.

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت مغایرت را در سامانه رهگیری فراهم نموده و مغایرت‌های ثبت شده را برای سامانه شناسایی کالای قاچاق به صورت سیستمی ارسال نماید. دستگاه‌های کاشف

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

موظفند با بررسی این اطلاعات نسبت به شناسایی مراکز عرضه و فروش کالاهای قاچاق و فاقد مجوزهای قانونی اقدام نمایند.

ماده ۱۸- نصب شناسه رهگیری می تواند به صورت چاپ شناسه و یا الصاق برچسب فیزیکی و یا الکترونیکی و امثال آن صورت پذیرد. نصب شناسه رهگیری برای کالاهای داخلی می تواند توسط تولیدکننده داخلی و برای کالاهای خارجی توسط تولیدکننده خارجی در کشور مبدأ و یا واردکننده صورت پذیرد. متناسب با نوع کالا و بسته بندی آن، نصب شناسه رهگیری می تواند بر روی کالا و یا بسته بندی آن صورت پذیرد. به منظور تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه در نصب شناسه، دستگاه تخصصی مربوط متناسب با نوع کالا و نیازهای فنی، روش نصب شناسه را پیشنهاد می دهد تا طی دستورالعملی که به تصویب کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه می رسد، ابلاغ شود.

ماده ۱۹- فرآیندهای ثبت شناسه ها، تخصیص نام کاربری و رمز عبور، انتقال مالکیت، پاسخ استعلام شناسه ها و گواهی ها و سایر فعالیت های مذکور در این آیین نامه در سامانه جامع تجارت و دیگر سامانه های مرتبط به صورت رایگان می باشد.

ماده ۲۰- وزارت مسئول اجرای این آیین نامه بوده و موظف است روند اجرای آن را سالانه به ستاد و هیئت وزیران گزارش کند.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

ع

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.